

նեկու և առաւօտը կը զարթնի 1000 միլլիոն բակտերիա մէջը: Եւ եթէ այդքան բակտերիաներ շարենք իրար ետեւից, կը ստանանք մի թել 100 վերստ երկարութեամբ: Եթէ այսպէս ընդունենք, կը ստանանք, որ մի բակտերիան մօտ 100 միկրոն երկարութիւն ունի, մինչդեռ ամենահսկաները 30 միկրոնից աւելի մեծ չեն...

Չնայած մի քանի անճշտութիւններին՝ այս գրքոյկը պէտք է համարել շատ օգտաւէտ մեր ժողովրդի համար:

ԵՐ. ՍԱՐ.

Պ. Մանեգացցա՝ «Սիրոյ մեղեհը եւ նոցա ծագումը», հոգեբանական հետազոտութիւն. թարգմ. Երուանդ քահ. Նալբանդեան. Ալեքսանդրօպոլ, 1903, գինը 10 կոպ.:

Այդ մեծահնչիւն վերնագրի տակ թագնուած է 53 փոքր-բազիր երեսներից բաղկացած մի փոքրիկ գրքոյկ, ուր հեղինակի մի քանի վայրիվերոյ դատողութիւնների մէջ տղամարդկանց և կանանց փոխադարձ յարաբերութիւնների մասին չկայ հոգեբանական հետազոտութեան և ոչ մի նշոյլ: Հայ ընթերցողը ոչ մի կորուստ չէր ունենայ, եթէ Երուանդ քահանայ Նալբանդեանը նեղութիւն չքաշէր թարգմանելու այս գրքոյկը: Թարգմանութիւններ անելիս երբէք չպէտք է շլանալ այս կամ այն հեղինակի անունով. պէտք է ուշադրութիւն դարձնել միշտ գրքի արժանաւորութեան վրայ: Նշանաւոր հեղինակներն անգամ ունեն թոյլ և աննշան գրուածքներ, որոնց թարգմանութիւնը լոկ ժամավաճառութիւն է:

Ահա Ե. ք. Նալբանդեանի թարգմանութեան լեզուից մի նըմուշ. «Բնադաքակրթութեանը, որը անարգել գնում է աւելի յառաջ ու յառաջ, մենք, նորա այլ բարեարարութիւնների թւում, պարտական ենք դեռ և նրանով, որ նա ոչնչացրել է շատ ճանապարհներ և խորտակել է սէրը փաթաթող բաղմաթիւ շղթաներ»: Սա հայերէն բառերով զուտ ուռերէն նախադասութիւն է: «Բանալու գիւտը իրենից յետոյ բերեց համարանալու (ՕՏՄԵԼԵԱ) գիւտը»: Ի՞նչ է նշանակում. այս կտորը կարող է հասկանալ գուցէ ինքը թարգմանիչը միայն և ոչ ոք աւելի: Բացի սրանից՝ թարգմանութեայն լեզուի մէջ տեղ-տեղ գործ են ածուած աղճատուած գաւառական բառեր, ինչպէս՝ թինգ տալ, ճուղքեր, քցել կայն:

Գրքոյի սրբագրութիւնը կատարուած է շատ անհոգ կերպով:

Ա. Մ.